Austmarkingen

Organ for Austmarka Utvikling 4/2007

1. skoledag

Det ringer inn og et nytt skoleår er i gang. Men først hilser rektor Gerd Eriksen alle nye elever velkommen. I år begynner 16 nye elever i første klasse og i tillegg kommer 6 fra andre skoler og klassetrinn. – Jeg vet at vi kan få det bra her på skolen, sa rektor, men da må alle være med på å hjelpe til. Vil dere det? Et rungende JA var svaret, så dette lover godt.

Innholdsfortegnelse

Austmarka bygdekor – 20 år!

Jubileumet er i gang. Les mer på side 5

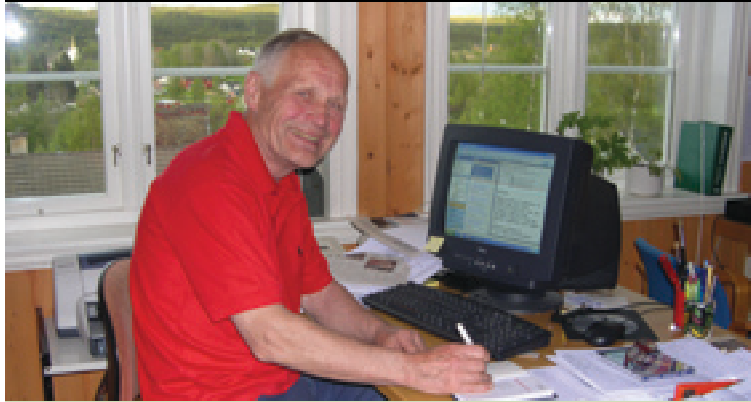

AustmarkaMarken

Rådmann Oddbjørn Vassli åpnet Marken. Les mer på side 10

Leder

Så er endelig valget over og tiden for de store ord forbi. Kongsvinger by skal utvikles til å bli en attraktiv by med voksende innbyggertall – lover alle partier. Vi får håpe de får det til. Men hva med oss ute i bygdene? Et blomstrende byliv vil også komme distriktene til gode, leser vi. Sikkert riktig, men dette er neppe tilfredsstillende nok for oss her på Austmarka. Vi ønsker vekst i bygda, og som ordfører Oddbjørn Vassli sa under åpningen av Marken: – Jeg har hyppige besøk av austmarkinger, fortsett med det, og vær offensive, for ingenting kommer av seg sjøl. Nei, vi må nok stå på skal det skje noe.

Endelig er Masterudveien utbedret. Det gikk fort når "vesenet" først satte i gang, men at de måtte vente til skolen hadde begynt, og vanskeliggjøre skoletransporten, virker dumt, men har vel sine grunner. Nå må vi bare holde presse på kravet om bedre vei mellom Solbergbrua og Samvirkelaget, for heller ikke dette kommer av seg sjøl. Vi har også ugjorte ting når det gjelder utvidelse av bredbånd- og mobiltelefon-nettet – og mye mer.

Minst 25 millioner kroner skal brukes til å skjære ned kratt som stenger utsikten langs norske veier, leser vi i Aftenposten. I denne forbindelse er Austmarka Utvikling blitt kontaktet fra Landbrukskontoret i Kongsvinger, som også disponerer noen midler til dette formålet. AU har prioritert en del områder som trenger opprydding, blant annet ved Masterudkrysset og ved Holmen Mølle, og sendt inn en formell søknad om å få lede et pilotprosjekt langs Austmarkavassdraget. Vi regner med at dette kan bli en skikkelig ansiktsløfting for bygda, til glede både for oss selv og være en hjelp til å trekke flere turister til området. Det formelle skal være i orden i løpet av september, hvoretter grunneiere og andre interesserte vil bli kontaktet.

Bjørn Dybing

Jubileumshefte for Austmarka kirke

I forbindelse med at Austmarka kirke neste år har 150 års jubileum, skal det utgis et jubileumshefte. Oddvar Jakobsen er allerede i gang med skrivearbeidet og vil gjerne ha kontakt med folk som har gamle bilder fra kirken eller begivenheter knyttet til kirken. Ta kontakt på telefon 628 28 246.

AUSTMARKARUNDEN

Jubileumskonsert

Austmarka Bygdekor holder sin jubileumskonsert i Austmarka Samfunnshus lørdag 29. september kl. 18.00. Foruten Bygdekoret deltar Ters Pink fra Odal'n og Köla Mannskör fra Sverige. Gratis adgang.

Basar

Tussevangen Vel avholder basar på Tussevangen 30. september

Fest

Styret i Samfunnshuset inviterer til fest 27 oktober.

Idretts- og ungdomsfest

Austmarka Idrettslag har idretts- og ungdomsfest 17. november. Musikk ved Lookalikes (Kim Daniel og Janine).

Møte i pensjonistforeningen

Austmarka Pensjonistforening har møte på Samfunnshuset andre fredag i hver måned.

Røykbadstua

Røykbadstua er varm og åpen for alle hver siste lørdag i måneden. Neste badedag er 29. september, deretter 27. oktober og 24. november. Julebadet kunngjøres spesielt. Se også oppslag utenfor Joker.

Hjemmeside

Husk vår hjemmeside www.austmarka.no for siste nytt. For utlegging av nyheter og arrangementer på nettet, kontakt Remi Olsen på e-post ro@forskningsradet.no

Austmarka Samfunnshus

Roger Lindberg minner om at Samfunnshuset kan leies til møter, jubileer og fester. Leie av hele festlokalet koster kr. 1800,-, det lille lokalet kr. 1100,- og bare kjøkkenet kr. 350,-. Det er også mulig bare å leie stoler, bord og bestikk. Kontakt Roger på telefon 97 52 00 03 for nærmere opplysninger.

Kultursenteret på Varaldskogen

Den gamle skolen ligger vendt mot Varalden. Klasserommet er til venstre og resten av bygningen ble brukt til boliger. Nå får skolen en ansiktsløfting.

Det er blitt nytt liv i gamle Varaldskog skole. Skolen ble kjøpt av Tove Embre og Åge Sørmoen nå i våres og har gjennomgått en oppussing både ute og inne. Selv om mye vedlikeholdsarbeide fremdeles gjenstår, har skolen allerede vært i bruk tre ganger i sommer – og mer kommer.

Skolebygningen er fra 1898 og ble drevet fram til 1946. Foruten klasserommet var det bolig både i første og annen etasje. De siste som bodde her var Else og Lauritz Sørli. Klasserommet med sine store vinduer gir et godt lys og er velegnet til utstillinger. – Det var sørgelig å se den gamle fine tømmerbygningen bare forfalle, sier Tove, som vil arbeide for at stedet skal bli et nytt kultursenter her inne ved Varalden.

I slutten av mai var grov-oppussingen gjort, huset nydelig pyntet med epleblomster og Tove kunne innby til den første maleri-utstillingen i skolehuset. Da var det maleriutstilling ved Elsa Garatun. Hun kommer fra Eidfjord i Hardanger, har gått 2 år på Kunstskolen i Bergen og ellers på kurs i tegning, maling og grafikk hos diverse kunstere landet rundt. Hun er nå bosatt på Gol. Dette var hennes første separatutstilling og de fleste bildene var fra tiden 1998 til 2000. Hun viste 19 bilder i alt, mest akryl på plate, men også noen akvareller.

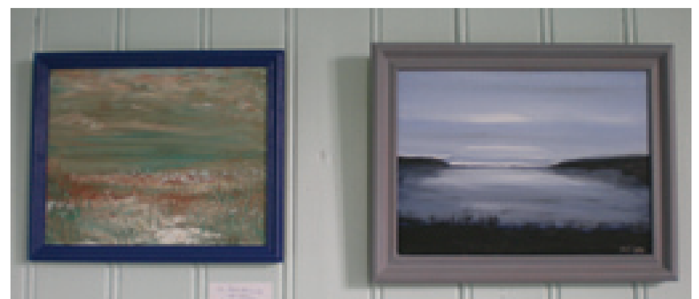
Tove legger også vekt på at skolehuset skal være et godt sosialt møtested, og de besøkende fikk servert kaffe og hjemmebakte kaker mens de hygget seg i storstua. Morsomt var det også at hun fikk besøk av to som gikk her på skolen i 1946, Else Bekken f. Brunsberg og Finn Lunderby. Også andre kommer innom og kan fortelle litt om livet på og rundt skolen i gamle dager, sier Tove.

Også helgen 4. og 5. august var det utstilling på Varaldskog skole. Det var to lokale utstillere, Nina Bolneset og Tom Thorsteinsen som viste malerier med natur- og dyremotiver. Søndag 12. august var det konsert med Roy Lønhøiden og Morten Andreassen, noe som trakk fullt hus og vel så det. Med bare akustisk musikk og sanger fra skogen, ble det en fin stemning i det gamle skolehuset.

Nå arbeider Tove med å legge nye planer for høsten, men om det blir flere konserter, utstillinger, kåserier eller andre former for sosialt samvær vil hun ikke røbe ennå, for huset byr på mange muligheter.

Først ut på "Galleri Varald skole" var Elsa Garatun fra Gol. Skal dette være et selvporterett mon tro?

Nina Bolneset og Tom Thorsteinsen hadde mange vakre natur- og dyremalerier.

Brød fra bakerovn

Laila Støkker plasserer sitt brød i bakarovnen på Smedhaugen

Mat fra en ekte gammeldags bakerovn kan ikke sammenliknes med noe – det er rett og slett fantastisk godt, påstår de som har prøvd det. Det er vel dette som har ført til at enkelte i dag murer opp sin egen bakerovn, hjemme eller på hytta.

Før vedkomfyrene kom inn på gardene måtte all brødbaking skje i bakerovner murt opp av gråstein eller tegl med et isolerende sandlag som varmemagasin. Det var helst på storgårdene med tjenestejenter og drenger og mange munner å mette at det var behov for bakerovner. Til å begynne med ble de murt opp som en del av grua, men ofte ble de flyttet ut til bryggerhuset når dette ble satt opp.

På Smedhaugen, som Historielaget disponerer, er vi så heldige å ha en gammeldags bakerovn, murt opp av gråstein inne på kjøkkenet i forbindelse med grua. Den ble satt opp av smeden Ole Åserud da han flyttet huset sitt hit fra Grønnbekken i Bråta krets i Eidskog. Han satte også opp en smie her, men den er senere flyttet til Nord-Ampian.

Håndverkslaget på Austmarka ønsker å ivareta gamle håndverk og tradisjoner og har allerede noen ganger bakt brød her – noe som har gitt mersmak. I slutten av august var det ny oppfyring i den gamle ovnen og 9 medlemmer av Håndverkslaget troppet opp med sine nydelig pyntede bröddeiger og småkaker, klar til steking.

Men først måtte ovnen bli ordentlig varm. Dyktig med ved var lagt innpå, men selve oppvarmingen tok et par timer. Ventetiden ble brukt til riving og ferdiggjøring av filler til vevstua, mens praten gikk. Endelig kunne Tove erklære at ovnen var varm nok. Glørne ble raket ut og plassert i den medbrakte grillen. Som regel er ovnen for varm for brødbaking de første 10-20 minuttene, men denne varmen ble nå utnyttet til steking av småkaker. Så var det klart for brødene – en rask pensling og deretter opp på brødspaden som på forhånd var satt inn med litt mel. Inn gikk de 6 brødene i en fei – og damene kunne utnytte ventetiden med grilling og en kosestund.

Og brød ble det – med nydelig skorpe og smak, og 9 damer var en erfaring rikere.

Mens ovnen blir varm klippes det filler i Smedstua.

Austmarka Bygdekor 20 år!

Koret samlet hjemme hos dirigenten Wenche. Videre sittende fra venstre: Ingrid Sønsterudbråten, Inger Lise Torp, Haldis Skjæret, Aud Dybing, Reidun Eriksen, Karin Jakobsen og Else Bekken. Stående foran: Anna Vangen, Karen Gran, Turid Sandhalla, Laila Stenbakken, Elisabeth Johansen. Bakerst: Eva Nordby, Morten Vikertorpet, Kristin Skarshaug, Gerd Granberg, Otto Ruud og Øivind Ruud, ,

Ikke tilstede: Åsmund Sandbakken, Gudrun Krabseth og Marianne Hansen.

Det er nå 20 år siden Wenche Walla startet Austmarka Bygdekor, og jubileet er i gang. Det begynte allerede i februar da koret sammen med Magnolia Jazzband holdt konsert i Austmarka kirke. Siden har det vært holdt konserter flere steder, blant annet på Magnor og på Skyrud sykehjem. Selve jubileumskonserten holdes i Austmarka samfunnshus lørdag 29. september kl. 18.00. Foruten Bygdekoret deltar Ters Pink fra Odal'n og Köla Mannskör fra Sverige. Wenche sier det er gratis inngang denne dagen som en gave til bygdefolket og andre som vil være med å feire koret. Dette blir et variert program med mimring av Bygdekoret, profesjonelle Ters Pinker og tradisjonell mannskorsang. Det blir også påskjønnelse til de som har vært 10 og 20 år i koret. Kom og hør!

Aktiv orienteringshelg

Av Tor Solbergseter

Det er mange unge og flinke orienteringsløpere på Austmarka. Rebekka Bottilsrud vant sin klasse for 10 åringer i løpet på Steffenstorpet.

Lørdag 11. og søndag 12. august fikk de fleste av Austmarkas O-løpere testet styrken og O-kunnskapene sine ved Bæreia og Steffenstorpet. Først var det BKOKs løp ved Bæreia med stressende fellesstart og masse gaflinger som gjorde det tøft å holde fokus på orienteringen. Vi fikk allikevel fire klasseseire til Erik i H10, Anne Lise i D17C, Oddvar i H17N og Bjørn i H40. Gode plasseringer ble det også til Michael og Espen i H13-16C med 2. og 3. plass. Patrick fikk en god 3. plass i H17C og Jon Ivar fulgte opp med en 4. plass i H40. En ny debutant fra Austmarka var Lauritz Nygård i N-åpen, han bor på Tangen og vi håper at han og familien vil prøve seg flere ganger i O-løypa.

I Steffenstorpet på søndag fikk vi en veldig hyggelig dag. Hele 140 løpere stilte til start og vi lot ni av våre egne delta selv om vi var arrangører. Jeg ser ingen grunn til å nekte klubbens løpere i å starte i eget løp når arrangementsstaben er fylt opp og de andre ikke vet noe om løypetraseen. Dette området har ikke vært brukt i noe løp på 20 år, slik at de fleste av oss var heller ukjente her. Bjørn og John Andrè hadde gjort en veldig bra løypeleggerjobb og høstet mye ros for traseene.

Resultatene til våre løpere ble slik: Rebekka vant D-10, Kristiane nr. 2 i D13-16C, Thea nr.1 i D13-16N, Gro nr. 3 i D17AK, Erik nr. 2 i H-10, Espen nr. 2 og Michael nr. 3 i H13-16C, Per Anders nr.2 i H35B og Jon Ivar nr. 3 i H-40. At løypa var tung synes på km-tidene som jevnt over var på 10 min. og mer. Mange av de tilreisende løperne kom med masse ros til arrangementet som minnet om klassiske O-løp på tidlig 60-70 tallet. Vårt enkle opplegg og den flotte plassen i Steffenstorpet gjorde vel sitt til dette, og det har allerede kommet ønsker fra løpere om at vi bør lage neste års løp på samme sted.

Klassen samlet foran skolen. Foran fra v.: Anette Sørum, Ida Trosholmen, Lena Østli, Dorthe Bekkengen, Silje Mømb Seterseter, Dorthe Skullerud og Karin Sletten Bjerke. Bakenfor: Tim Skarnes, Fredrik Vestbekken, Thomas Sverk Stenbråten, Kim Andre Østergard, Mikael Lunderbye, Ken Robin Holseter, Lars Magnus Fagernes, Jon Holt, Jørgen Hagen, Ole Henrik Nabben, Kine Myrvold og Tony Sverk Stenbråten.

Farvel til skolen

Ti år på samme skole og læremiljø er lenge – kanskje for lenge, men det knytter uten tvil sterke bånd mellom lærere og elever. Dette kom også fram under avslutningen før sommerferien, da til sammen 19 elever møttes for å ta farvel med skolen og dens lærere.

Alle disse begynte som 6-åringer og er altså det første kullet som fullfører 10 år ved skolen.

Berit Solberg hadde klassen de første syv årene og hadde mange gode minner fra denne tiden; dagbøkene med "Lurven", morsomme spørsmål og svar, utflukter, turer og skuespill. Hun roset også foreldregruppa og besteforeldrene til elevene som hun hadde opplevd som usedvanlig aktive.

Andre lærere betegnet klassen som en fin gjeng, glad i å diskutere og til tider krevende, men også givende for lærerne. Kontaktlærerne, Egil Rustad og Rolf Nordli, hadde både alvor og skjemt til elevene og tegnet i verseform et bilde av hver elev som var meget treffende.

Jim Holt representerte foreldregruppen og bemerket det gode samarbeidet mellom skole, foreldre og elevene. –Vi var stolte av dere på barnetrinnet, og nå, etter turen til Polen, er vi også imponert over den gode oppførselen dere viste der og at dere har lært å tolerere hverandre, en egenskap det kan være godt å ta med seg ut i livet, sa han.

Også representanten for FAU , Marit Dahl, betegnet ungdommene som en flott gjeng og oppfordret dem til å komme seg ut, men også å vite at de er velkomne tilbake til bygda. Framvisning av en video Roy Stenbråten hadde tatt opp fra klassens første dag på skolen utløste mange minner og stor munterhet, før rektor Gerd Eriksen kunne overrekke en individuell gave til hver især: Vitnemålet.

Store maskiner må til når hele toppdekket på veien skal freses opp. Her i aksjon på Masterudveien.

Masterudveien – endelig en bedring!

Når Vegvesenet, eller Mesta eller hvem det nå er, først setter i gang, så går det unna. Ikke bare er Masterudveien rettet opp og nyasfaltert over Knauserudmyra, slik vi lenge har vært lovet, men også store deler av den resterende Kongsvingervegen, riksvei 200. I tillegg er Åbogenveien også nyasfaltert ned gjennom hele Holmenlia og langt opp mot "kufella" i øst.

Vi ser at den krappe svingen mellom Digern og Øyungen også skal rettes ut, selv om dette ikke nettopp virker påkrevet nå. Det er vel neppe noe ulykkessted. Tenk om de pengene heller hadde vært brukt på fylkesvei 202 mellom Samvirkelaget og Solbergbrua. Men her er det et annet budsjett, så Austmarka Utvikling må bare stå på og holde trykket vedlike for å få utbedret denne veien også.

Austmarkakongen 130 år!

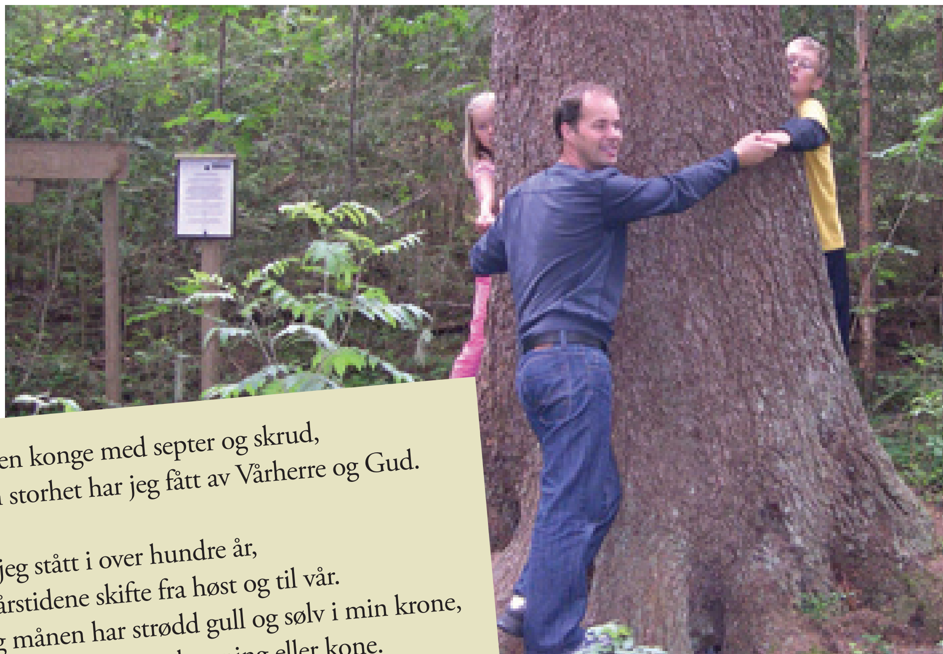
Austmarkakongen lever ennå, selv om den ser ut til å tynges litt av alderen. Det var i alle fall vårt inntrykk da vi nylig besøkte den store grana på Fagernestomta. Her kan vi lese at da den ble målt i 1993, hadde den en diameter i brysthøyde på 94 cm, en høyde på 31,5 meter og et volum på 7,5 kubikkmeter. Litt av en kjempe! Vi målte omkretsen til 3.37 m i brysthøyde, noe som tilsvarer en diameter på 1.07 m, så det ser ut til at kjempen har lagt på seg litt i løpet av de siste 14 årene.

En av grunnene til at vi tok denne turen, er at radioprogrammet "Ut i naturen", der Merete Larsmon er med, utlyser en konkurranse hvor det gjelder å finne det største eller vakreste treet, eller den fineste historien om et tre. Dette skal så sendes inn til kringkastingen sammen med et bilde av treet. Når det gjelder historien til treet satser vi på Ottar Hammer sitt dikt om Austmarkakongen:

Jeg er ingen konge med septer og skrud,
Men min storhet har jeg fått av Vårherre og Gud.

Her har jeg stått i over hundre år,
Og sett årstidene skifte fra høst og til vår.
Solen og månen har strødd gull og sølv i min krone,
men jeg fikk aldri noen dronning eller kone.
Men likevel har jeg blitt far så mang en gang,
Og lyttet jeg har, til skogens sang.
Da har sevjen steget i min kropp og min barm,
Mens gauken har galet på min utstrakte lange arm.

Jeg er blitt møtt av Fagernessjøens blåeste blikk,
Og takket min Gud for hver dag jeg fikk.
Nå har Fagernes Utmarkslag oppdaget hva jeg er verd,
Så nå slipper jeg å frykte motorsagas skarpe sverd.
Her skal jeg få nyte mitt otium i fred,
Og jeg takker Fagernes Utmarkslag for det.

To barn og en voksen må til for å favne om Austmarkakongen. Slik finner du Austmarkakongen: Ta inn til Fagernes ved Solbergbrua. Fortsett videre til søndre Tomta. Rett før uthuset på høyre hånd står det et skilt som peker nordover mot Austmarkakongen. Følg orangefarget merking på trærne nordover ca 100 m, deretter rett vestover til bakken begynner å gå oppover. Akkurat i overgangen til skråningen står kjempen. GPS-koordinater: (UTM-GWS84)350450E og 6667090N

Dugnadsånden lever

Lørdag den 25. august tropppet 20 arbeidsvillige medlemmer av Tussevangen Vel opp for å male bussgarasjen på Austmarka. Tidligere i sommer gikk Vellet ut med informasjon om at de hadde fagfolk blant sine medlemmer og gjerne tok på seg slike oppdrag, og nå var de i gang med sitt første.

Tussevangen Vel kjøpte i vinter lokalene på Tussevangen og dette har medført store økonomiske løft, sier dugnadsleder Tor W. Solbergseter. Foruten selve huskjøpet er det påkostet utbedring av det elektriske anlegget, det er boret etter vann og innkjøpt oppvaskmaskin. Skal Vellet overleve er vi derfor avhengig av dugnadsinnsatser, både betalte og ubetalte. I vinter stilte vi opp til den store Rally Norway dugnaden og hadde arbeidsoppgaver med vaffelsteking, billettsalg, parkering og kioskvakt og annet, noe som innbrakte rundt 70.000 kroner, sier Tor. Også for denne malingsjobben blir det en velkommen inntekt til vellet. Og den 30. september skal vi ha vår årlige basar, selve livsnerven for vellet. Her blir det servering og mange fine gevinster.

Noe som slår en er at Tussevangen alltid får ungdom med seg på dugnadene. Her må både ungdommene og ikke minst foreldrene få ros for at de motiverer de unge til innsats. Det generelle inntrykket fra andre dugnader er at det er de eldste i bygda som må gå i bresjen når noe skal gjøres. Det virker som de yngre i dag tar det meste for gitt – uten at de behøver å involvere seg. Vi får håpe at det gode eksemplet fra Tussevangen Vel vil spre seg.

Idrettsfest med ny vri

Den årlige idrettsfesten med utdeling av premier, servering og musikk vil i år bli delt opp, slik at den tradisjonelle delen går fra kl.18-21. Etter dette vil det bli ungdomsfest (13-18 år) fram til kl.24. Her vil LookaLikes spille opp til dans. Tilbudet er til alle unge i bygda og deres venner.

Idrettslaget håper at tilbudet blir populært, spesielt da ungdomsgruppa har lett for å falle utenfor idrettslagets øvrige tilbud. Også når det gjelder allidretten vil tilbudet bli utvidet for å fange opp interessen for denne aldersgruppa. Se oversikten fra idrettslaget. Eventuelle spørsmål kan stilles til Trude, tlf.: 916 91 016 eller 62 81 94 92.

Gruppe: Tumle 3 – 5 år

Dato	Dag	Klokka	Aktivitet	Sted
25. sept	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
2. okt	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
9. okt			HØSTFERIE	
16. okt	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
23. okt	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
30. okt	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
6. nov	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
13. nov	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
20. nov	tirsdag	18.00-19.00		Skolen
27. nov	tirsdag	18.00-19.00	Juleavslutning	Skolen

Gruppe: 1. – 3. klasse

26. sept	onsdag	18.00	Orientering	Bergkollen
3. okt	onsdag	18.00-19.00	Friidrett	Skolen
10. okt	onsdag		HØSTFERIE	
17. okt	onsdag	18.00-19.00	Håndball	Skolen
24. okt	onsdag	18.00-19.00	Basket	Skolen
1. nov	torsdag	18.00-19.30	Klatring	Storhallen
7. nov	onsdag	18.00-19.00	Skyting	Samf. huset
14. nov	onsdag	18.00-19.00	Skyting	Samf huset
21. nov	onsdag	17.00	Svømming	Sv. hallen
28. nov	onsdag	18.00-19.00	Turn	skolen

Gruppe: 4. – 5. klasse

26. sept	onsdag	18.00	Orientering	Bergkollen
3. okt	onsdag	18.00-19.00	Friidrett	Skolen
10. okt	onsdag		HØSTFERIE	
17. okt	onsdag	19.00-20.00	Håndball	Skolen
24. okt	onsdag	19.00-20.00	Basket	Skolen
1. nov	torsdag	18.30-19.30	Klatring	Storhallen
7. nov	onsdag	18.00-19.00	Skyting	Samf. huset
14. nov	onsdag	19.00-19.00	Skyting	Samf. shuset
21. nov	onsdag	17.00	Svømming	Sv. hallen
28. nov	onsdag	19.00-20.00	Turn	Skolen

Gruppe: ungdomsskolen

26. sept	onsdag	20.00-21.00	Fotball - inne	Skolen
3. okt	onsdag	20.00-21-00	Innebandy	Skolen
10. okt	onsdag		HØSTFERIE	
17. okt	onsdag	20.00-21.00	Håndball	Skolen
24. okt	onsdag	20.00-21.00	Basket	Skolen
31. okt	onsdag	20.00-21.00	Softball	Skolen
7. nov	onsdag	20.00-21.00	Volleyball	Skolen
14. nov	onsdag	20.00-21.00	Fotball	Skolen
21. nov	onsdag	20.00-21.00	Innebandy	Skolen
28. nov	onsdag	20.00-21.00	Ballspill	skolen

For både foreldre og førsteklassingene er den første dagen på skolen en stor begivenhet

Rektor Gerd Eriksen ønsker de nye elevene velkommen til Austmarka barne- og ungdomsskole

Nytt skoleår

Det ringer inn og et nytt skoleår er i gang. Men først hilser rektor Gerd Eriksen alle nye elever velkommen. I år begynner 16 nye elever i første klasse og i tillegg kommer 6 fra andre skoler og klassetrinn. – Jeg vet at vi kan få det bra her på skolen, sa rektor, men da må alle være med på å hjelpe til. Vil dere det? Et rungende JA var svaret, så dette lover godt.

Lærer for første klasse, Vivi Ljoner Bottilsrud, hadde lagt alt til rette for første skoledag. Egne knagger med navn på til klærne, hyller i klasserommet til skrivesaker og navn på pultene gjorde at alle fort fant sin plass. – På skolen skal vi lære å regne med tall, skrive bokstaver og lese, uttrykke oss muntlig og skriftlig, men også lære å lytte, sa hun. Ja, selv bruk av datamaskiner inngår nå i første klasse. Det blir ikke alltid like enkelt å være foreldre heller.

Førsteklassene har møtt fram på skolen en gang i måneden siden januar, så de var i kjente omgivelser og syntes det var helt ok at foreldrene tok seg en tur ut for å kose seg over en kopp kaffe under resten av timen. Senere på dagen var det samling av førsteklassingene og deres foreldre med grilling på Historielagets Tun, et tiltak for at foreldrene i klassen skal bli bedre kjent med hverandre og for å styrke kontakten mellom skole og foreldre.

Styrkeprøven – vel gjennomført

Klar til fellesstart på Steffenstorpet.

Magnor Aktiv var uheldige og fikk en velt i starten – heldigvis ikke langt fra land. Øivind Hansen, Atle Berger og Fredrik Sollien fikk seg også en dukkert – rett før innkomst.

Høstens store idrettsbegivenhet på Austmarka er vel gjennomført andre året på rad. Austmarka IL ved orienteringsgruppa sto som arrangør, med Egil Solbergseter som praktisk tilrettelegger og leder. Alle deltakerne hadde mye godt å si om selve arrangementet, men også den vakre naturen løpet gikk i, ble satt pris på.

Konkurransen omfattet en krevende terrengløp fra Steffenstorpet til Tangenvika via Dronningens utsikt. Deretter var det nesten 7 km med padling ned til Solbergbrua, bæring over veien og så videre ned til sørenden av Fagernessjøen. Siste etappe besto av en 20 km sykkelrunde med en hard start opp til Samfunnshuset, og en rundtur via Enderud, Billingen og Graslia tilbake til start.

I år deltok i alt 15 tremannslag, mot 10 i fjor, så det er tydelig at styrkeprøven er populær. I fjor savnet vi yngre deltakere, men i år stilte blant annet KIL Ski opp med et sprekt lag av tenåringer. Slike kunne det gjerne vært flere av.

Padleetappen er spesiell for Styrkeprøven, og godt likt av alle, selv om det ble mye sikksakk-padling. Med litt trening i styretak framfor stadig å skifte side, kan mange minutter vinnes inn her. Et lag var uheldig og kantret rett etter start, et annet lag gikk rundt rett ved innkomst, men temperaturen i vannet var ikke avskrekkende, så dette gikk fint og uten stort avbrekk. Arrangøren hadde også sørget for sikringsbåter langs ruta, om uhellet skulle være ute når kanoene var langt fra land.

Interessen for Styrkeprøven trekker også publikum. I Tangenvika sto det mange og ventet på sine favoritter etter løpsetappen. Da disse var sett vel avgårde i kanoer, forflyttet folk seg ned til Solbergbrua for å ta imot og heie videre, og litt senere til badeplassen ved Bygdetunet. Her samlet det seg etter hvert mange tilskuere og ventetiden mens lagene tok sykkelrunden ble forkortet med kaffe og kaker som O-laget serverte i "Stråhatten".

Det ligger mye frivillig arbeide både forut og under et slikt arrangement. Spesielt tar planleggingen og forberedelsene ute i terrenget mye tid, med merking, klargjøring av løyper og sikkerhetstiltak. Både medlemmer og foreldre har stått på og gjort Styrkeprøven til et arrangement OL-gruppa kan være stolt av. Vi spår at det blir ennå større deltakelse neste år.

Gro Strand stilte opp på en dags varsel og dannet mixed team GTG sammen med Tore Vestbekken og Gunnar Lukerstuen.

Austmarka Fighters med Britt Belboe Lukerstuen, Åse Torp Andersson og Mette Solbergseter ble i år slått av Girl Power, men premie ble det!

Team KIL Ski med Krister Hellerud, Adrian og Mathias Henriks Moe var raskest til bens og gode padlere, men manglet litt på å nå helt til topps. De kom inn omtrent samtidig med Magnor Aktiv som ble nr. 2.

Austmarka Marken

– Hvem trenger en madonna? Auksjonen fra låvebrua på Tunet ga både underholdning og gode tilslag.

Tross regnet fredag kveld skapte stokkelden en god ramme og stemning for kulturkvelden. Og inni Stråhatten var det varmt og tørt og godt.

Austmarka Utvikling hadde egen stand og ble godt besøkt, ikke minst av hytteeiere som ville vite mer om hva Austmarka har å tilby av aktiviteter og tjenester.

Mye planlegging og dugnadsarbeid ligger bak Historielagets Marken, en årlig begivenhet som halve bygda er involvert i og som mange, også utenfor bygdas grenser, gleder seg til. I år var værutsiktene ekstra dårlige, med stor nedbør både kvelden før og natt til markensdagen. Om det var markensgeneral Åge Sørmoen sine trusler eller bønner til værgudene om pent vær som gjorde utslaget, skal være usagt, men fra lørdags morgen og utover dagen ble det bare bedre og bedre og vi fikk nok en gang en Marken med god stemning, tradisjonsmat og et godt utvalg i markensaktiviteter for både store og små.

Som vanlig startet marken med samling rundt stokkelden kvelden før. Regnværet gjorde nok at mange holdt seg hjemme, men under Stråhatten var det både lunt og tørt og god plass til de ca 40 frammøtte. Her underholdt kameratene fra Friteatern, Mats Nolemo og Peter Danielsson med musikk, viser og ikke minst - gode historier. Hovedtemaet var lengsel, i ulike versjoner, og minner fra barne- og ungdomstiden. Det hele med Bob Dylan-viser som begynnelse og slutt.

Oddbjørn Vassli, Kongsvingers nye rådmann, fikk æren av å åpne Marken. Han innså at han var læregutt når det gjaldt området, men hadde et sterkt ønske om å bli bedre kjent med denne delen av fylket og utnytte de mulighetene som ligger her. – Vi snakker mye om byutvikling, sa han, men vi ønsker at Kongsvinger skal markedsføres både som en levende bygd og by. Etter hyppige besøk av austmarkinger på kontoret hans, hadde han fått inntrykk av at vi var et offensivt folkeferd. - Fortsett med det, rådet han, for ingenting kommer av seg sjøl.

Rundt 500 voksne besøkende, og et stort antall barn hadde funnet veien til Marken. I år var det anledning for barna til å selge egne produkter eller gjenstander, og mange hadde lagt fram gamle leker og fravokste ting til salgs, noe som var svært populært hos barna. Ellers kunne de

Mina Breisjøberg syntes det var morsomt å ri på ponnien Selma.

Barna hadde sine egne salgsboder og mange leker skiftet eiere.

Snekring er alltid populært blant de minste. Her hjelper Per Skoglund vesle Jon Andreas Ramtjernåsen med å snekre verktøykasse.

Rådmann Oddbjørn Vassli fikk æren av å åpne Marken. Som takk fikk han overrakt boka med krigsminner fra Austmarka av Åge Sørmoen.

Mats Nolemo vet kunsten å framføre en god historie. Sammen med Peter Danielsson på gitar og banjo ble det underholdning av første klasse.

ri, være med prærievogn på tur, skyte på blink, snekre verktøykasse og se på dyrene til Morten. Is, brus og pølser hører også med til marken, men også i år var det tradisjonsmaten i form av "gritstappe" og rømmegraut som ble mest etterspurt. Benkene rundt Stråhatten var for det meste fullsatte av folk som koste seg med maten og slo av en hyggelig prat med naboer og venner eller lyttet til musikk fra Kim Daniel og Gjermund Torp.

De dårlige værvarslene gjorde nok sitt til at det ikke ble noen publikumsrekord i år, men ellers var det både flere boder og større variasjon i tilbudene enn tidligere. Loddselgerne, både Historielagets og Saniteten hadde også meget godt loddsalg. Ved 4-tida begynte auksjonen på låvebrua og det samlet seg straks en stor skare tilhørere. Rundt 300 gjenstander skulle under hammeren, og selv om sakene var av en bedre kvalitet enn hva man ofte opplever på slike auksjoner, var det mange som gjorde et skikkelig varp. Alle standeiere og deltakere vi snakket med syntes også det hadde vært bra oppslutning og en vel gjennomført Marken som Historielaget og dens hjelpere skal ha all ære for.

Ikke noe er så bra som ekte tjiru på treverk, mener Jan Berg. Her lærer han bort kunsten til besøkende på Marken.

Den nye klipperen på Bergkollbanen med garasjen i bakgrunnen. Foran er Tor Solbergseter, Espen Jahnsrud med sønnen Adrian og dugnadsleder Leif Andersson. Med seg har han også hatt Tore Vestbekken, Gunnar Lukerstuen og Einar Evjebråten. Hans Otto Møller er maskinens faste sjåfør.

Ny gressklipper i Bergkollen

Klippingen av fotballbanen i Bergkollen tar rundt 5 timer med en vanlig sitte-klipper og er en jobb de færreste har lyst på. Men ikke nå lenger. Med den nylig innkjøpte og overhalte klipperen fra Magnor golfbane er jobben unnagjort på 20 minutter.

Det var Tor Solbergseter som oppdaget "monsteret" borte på Magnor. Da hadde maskinen stått ubenyttet i 7 år, men var langt fra utslitt. Idrettslaget fikk kjøpt maskinen for en billig penge, og med litt ombygging, noen nye deler og litt justering er den nå i fullt brukbar stand. Maskinen er bygget rundt en Perkinson diesel-traktor, har 7 klippevalser og dekker en bredde på over 5 meter. God fart gjør den også, og krever forsiktighet.

– Den startet med en gang vi prøvde den, forteller Tor, men vi måtte bygge om noen detaljer og gjøre en del justeringer før alt virket som det skulle. Maskinen har til og med fått sin egen garasje, satt opp av en flittig dugnadsgjeng og malt av fotballdamene. Med Hans Otto som fast sjåfør skulle fotballgruppa være sikret en fin grasmatte i framtida.

”Kjakan” på Håkerudtomta

Gunnar Sønsteby forteller om sitt liv under krigen til en lydhør forsamling på Håkerudtomta.

”I grenselosenes fotspor” kaller Ullern Historielag i Oslo sine årlige turer til grensetraktene. I år hadde de sin niende tur og valget falt på Austmarka. Ved å legge turen til Håkerudtomta og invitere Gunnar Sønsteby som kåsør, gjorde de et populært valg. Ikke mindre enn 60 personer tok del i turen 5. juni og nøt godt av gjestefriheten til Rune og Else Skoglund.

Besøket ble innledet med en avstikker til Austmarka Historielags tun hvor Oddvar Jakobsen tok imot de besøkende. Han fortalte litt om Historielaget og bygda generelt, og spørrelysten blant de frammøtte var stor. Det dreide seg om finneinnvandring og bosetting, ruinene etter Kiær-saga og arbeidskonflikten her på 1920-tallet samt litt fra krigens dager.

Etter nærmere en times opphold, reiste følget videre til Else og Rune Skoglund på Håkerudtomta. Hos Else og Rune ble det blant annet servert ”hillo”, en typisk matrett over hele Finnskogen før i tida. På Håkerudtomta fortalte Sønsteby bl.a. om første gang han måtte over til Sverige. Det var vinteren 1941 med mye snø. Han ble rådet til å dra via Kongsvinger og kontakte Sverre Herdal som ville hjelpe ham videre. Her fikk han rede på at distriktslege Rosenlund skulle en tur mot Varalden dagen etter og at han kunne være med som hjelpemann og holde fyr i bilens generator. Hos Ingeborg og Oscar Westbye skulle han så få videre hjelp til å komme seg over grensen. Det var hos dem han byttet bort vindjakka si med fjøsjakka på stedet og takket være godlukta i denne kom seg velberget over til Sverige.

Senere ble Håkerudtomta det faste overgangsstedet for post- og kurertrafikken gjennom hele krigen. – Jeg var her minst 25 ganger, alltid med falske papirer og med kontroll av Gestapo nesten hver gang, sa Sønsteby, og på Håkerudtomta ble jeg alltid godt mottatt og følte meg trygg.

Rune Skoglund fortalte også litt om sine krigsopplevelser, bl.a. da han som fjortenåring skulle til Kongsvinger med både våpen og radiosender på sykkelen og ble stoppet på Austmarka av en tysk patrulje. Det var nær på å gå galt, men Rune var rask med å dikte opp en skrøne, og han gikk klar.

Hans Petter Holm og Øivind Rødevand i Ullern Historielag forteller at deres turer legges opp i samarbeide med Foreningen Norden og at de er blitt meget populære. Spesielt var denne turen ettertraktet og frammøtet overgikk alle forventninger. En del av deltakerne hadde valgt å gå den gamle stien gjennom skogen opp fra Austgarden, og fikk i tillegg føle på kroppen hvordan fremkommeligheten var på disse kanter under krigen. Fra Håkerudtomta reiste følget til Tvällen gjestegård i Bogen og heimturen la de om minnebautaen over Rolf Sannes ved Sunddammen.

Hyggelig velkomst, god bevertning og spennende historier fikk de frammøtte fra Ullern Historielag. Her er en del av de i alt 60 frammøtte benket på tunet hos Else og Rune Skoglund.

Austmarkingen gis ut av Austmarka Utvikling og kommer ut 5 ganger i året. Abonnementsprisen er kr. 150,00 per år, levert i postkassen. Noen eksemplarer legges også ut for salg hos Joker til kr. 40,-. Alle henvendelser ang. abonnement, gaveabonnement og bladets innhold rettes til redaktøren: Bjørn Dybing, tlf. 628 25 693 eller e-post bjorn.dybing@east.no

Neste utgave kommer i begynnelsen av desember
GOD HØST!